

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาลักษณะและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุวัดคำโน อำเภอนวนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุวัดคำโน อำเภอนวนวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ขึ้นทะเบียนอยู่ในปัจจุบันและมีความสามารถพูด ฟัง ภาษาไทยได้เข้าใจและมีความสามารถในการตอบคำถาม ได้ด้วยตนเอง จำนวน 329 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของเครจคิกและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างใน Bernard H.R, 1994, p 79) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 178 คนและทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (multi-stage sampling) โดยนำทะเบียนรายชื่อสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่แยกเป็นรายหมู่บ้าน มาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากแบบไม่มีการแทนที่

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ แหล่งรายได้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ต่อการครองชีพ จำนวนสมาชิกและผู้ที่พักอาศัยอยู่จริงในครัวเรือน การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเจ็บป่วย

ด้วยโรคประจำตัว ผู้ที่ดูแลเป็นประจำเมื่อเจ็บป่วย ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกชมรมและเหตุผลของการสมัครเป็นสมาชิก

ส่วนที่ 2 ลักษณะความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุ ในด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของชมรม ความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม การตอบสนองความต้องการของสมาชิกและการพึ่งตนเองของชมรม

2. แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับผู้สูงอายุ โดยคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหารชมรมชุดปัจจุบันและชุดเก่า ชุดละ 4 ท่าน ในประเด็นเกี่ยวกับลักษณะสภาพของชมรมและการบริหารจัดการชมรม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และถูกต้อง แล้วนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นในกลุ่มสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบ้านต่อแพ อำเภอยุวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รายและคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยการทดสอบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (ยูดี ภาษาและคณะ, 2531, หน้า 127) ได้ค่าเท่ากับ .78

แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม หาความตรงตามเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมด้วยผู้ช่วยสัมภาษณ์ จำนวน 2 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลยุวมและประธานชมรมผู้สูงอายุวัดคำใน อำเภอยุวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. จัดทำคู่มือการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้องตามที่ผู้ศึกษาต้องการ

3. ประชุมชี้แจงผู้ช่วยสัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจแบบสัมภาษณ์และคู่มือสัมภาษณ์ พร้อมทั้งฝึกทดลองใช้แบบสัมภาษณ์

4. ประสานงานกับชมรมผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดหมายวัน เวลาและเก็บข้อมูลตามที่กำหนด

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล เพื่อเตรียมการวิเคราะห์

6. เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการสนทนากลุ่มกับคณะกรรมการบริหารชมรม

จำนวน 8 คน

7. สรุปผลการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistics Package for the Social Sciences – SPSS for window) มีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุ วัดค่าใน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ แจกแจงความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์เชิงเนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม